

Incidensek a kampányban

Néhány incidens kísérte csupán az elmúlt hetek viszonylag csöndesnek mondható választási kampányát. A Magyar Gallup Intézet megsértette a választások előtt nyolc nappal életbe lépett közvélemény-kutatási kampánycsendet, Demeter Ervin MDF-es képviselőjelölt fizikailag rátámadt a Népszava újságírójára, a Debreceni Városi Televízió pedig törvénysértő módon még szombat reggel is beszámolt több párt pénteki rendezvényéről.

MUNKATÁRSAINKTÓL

Az elmúlt hetek negatív szenzációját jelentette, hogy a Magyar Gallup Intézet megsértette a közvélemény-kutatási kampánycsendet. A választási eljárásról szóló törvény értelmében nyolc nappal a választások előtt tilos közvélemény-kutatási adatokat közzétenni, illetve azokra hivatkozni. Ez a moratórium május 2-án lépett életbe. Ehhez képest a Gallup május 5-ig több alkalommal is közzétette az interneten egy 500 fős mintán végzett vizsgálatának eredményeit. Még azután is, hogy az Országos Választási Bizottság (OV) szándékos törvénysértés miatt elmarasztalta a céget. *Manchin Róbert*, a Gallup vezetője nem ért egyet az OV döntésével, mert szerinte a törvény nem vonatkozik a számítógépes világhálóra. Ezért *Manchin* az Alkotmánybírósághoz fordul annak eldöntése érdekében, hogy ellenkezik-e az állampolgárok tájékoztatási alapjogával a választási eljárásról szóló törvényben megfogalmazott közvélemény-kutatási kampánycsend előírása.

Az elmúlt napok sajtójában tallózva is több esetben felmerült a közvélemény-kutatási kampánycsend megsértésének gyanúja. A legszembetűnőbb a Magyar Nemzet május 2-i számában történt. A lap ugyanis részleteket közölt a Századvég Politikai Elemzések Központja által készített Politikai Barométer legfrissebb számából, amelynek választási elemzése, előrejelzése a Tárkival közösen végzett közvélemény-kutatás adataira és a Századvég saját számítógépes szimulációs modelljének eredményére támaszkodott. Ugyanezen a napon a Napi Magyarország is a közvélemény-kutatások adataira hivatkozott.

A kampány utolsó napjainak egyik saj-

natos eseménye volt, hogy *Demeter Ervin*, az MDF képviselőjelöltje rátámadt a Népszava egyik újságírójára. Budakeszin, a 10-es választási körzetben kampányzáró gyűlést tartottak a helyi képviselőjelöltek. *Nikolits István* titkosszolgálati miniszter, MSZP-s jelölt kérdésére Demeter a fórum nyilvánossága előtt nem kívánt válaszolni. *Nikolits* kérdése Demeter személyes körülményeit firtatta. Az MDF képviselőjelöltje azt mondta, hogy négyesemközt bárkinek ad tájékoztatást. A rendezvény végén a Népszava munkatársa megkérte Demetert, hogy ígéretének megfelelően számoljon be személyes körülményeiről. Erre Demeter becsmélő szavakkal illette az újságírókat és fizikailag is rátámadt. Az incidensnek a rendezők vetettek véget.

A választás előtt egy nappal, a péntek éjjelkor életbe lépett kampánycsendet a Debreceni Városi Televízió sértette meg – jelentette debreceni tudósítónk. A tévé ugyanis szombat reggel nyolcszor megismételte előző esti hírműsorát. Ebben jelentős helyet szentelt több párt rendezvényének. A tévé ügyvezetője írásban elismerte a kampánycsend megsértését. A debreceni egyes, kettes és hármas választókerület választási bizottságai elmarasztalták a városi tévét, de úgy ítélték meg, a szombat reggeli hírműsor nem befolyásolhatja lényegesen a választók többségének akaratát, ezért nem tartották indokoltnak a választás felfüggesztését. A választási bizottságok ugyanakkor felkérték az önkormányzati televízió vezetőit felett munkáltatói jogot gyakorló polgármestert, hogy a felelősség megállapítására folytasson vizsgálatot a Debreceni Városi Televízió Kft. ügyvezető igazgatójával szemben, s annak eredményét hozza nyilvánosságra. Hajdú-Bihar megyében még egy alkalommal megsértették a kampánycsendet. Egy állampolgári bejelentés szerint a Hajdúhadház központú 4-es számú egyéni országgyűlési választókerületben szombaton is terjesztették a Hajdúinfo nevű hirdetési újságot, amelyben felhívás jelent meg az egyik párt listájára való szavazásra.

Vasárnap állampolgári segítséggel elfogták azt a férfit, aki reggel fél hatkor Budapesten, a XIII. kerületben éppen egy országos listát állító párt képviselője ellen irányuló plakátot ragasztott fel a jelzőlámpára.

SZDSZ: nem sikeres a szereplés

Kuncze Gábor köszönetet mondott azoknak, akik szavazatukkal az SZDSZ-t támogatták, és figyelemmel az alacsony részvételi arányra, azoknak is, akik elmentek szavazni. Az SZDSZ elnöke gratulált a választásokon sikeresen szereplő két pártnak, az MSZP-nek és a Fidesznek.

Az SZDSZ szereplését nem tartotta sikeresnek. Mint mondta, bár a mostani kormányzati ciklus egyértelműen sikeres volt, hiszen megteremtődtek a tartós gazdasági növekedés alapjai, az elmúlt négy év, úgy tűnik, az SZDSZ-t erősen elkoptatta. Ennek ellenére jó döntésnek tartotta, hogy az SZDSZ négy éve kormányra lépett, mert ez állt az ország érdekében.

Kérdésre válaszolva úgy fogalmazott, még mindig bízik abban, hogy a MIEP nem lesz tagja a következő Országgyűlésnek. Egy esetleges MSZP-Fidesz kormányzati együttműködéssel kapcsolatos kérdést azzal hátrított el, hogy ennyire még az ő fantáziája sem tud szárnyalni.

Zs. A.

Lezsák Sándor: Marad az MDF

A választások első fordulójának délutánján szinte üres volt a Magyar Demokrata Fórum Bem téri központjának épülete. Az újságírók között csak hét óra után néhány perccel tűnt föl *Gémesi György* alelnök és *Sepsy Tamás* országgyűlési képviselő. *Lezsák Sándor* pártelnök háromnegyed nyolckor rövid beszélgetésre ült le az újságírókkal a tanácsteremben. Az exit poll eredményére vonatkozó kérdéseinkre *Lezsák* elmondta, nem kíván találgatásokba bonyolódni, noha biztos abban, hogy az MDF parlamenti párt marad. Emlékeztetett arra, hogy négy évvel ezelőtt a Fidesz este 9-kor a szavazatszámlálás adatai alapján még nem lehetett biztos abban, hogy az 5 százalékos parlamenti bejutáshoz szükséges küszöböt átlépte-e.

M. P.

Szekeres Imre bizakodó

Az exit poll felméréseket úgy értékeltük, hogy az MSZP a lényegét tekintve megismételte 1994-es választási eredményét – hangoztatta vasárnap este fél nyolckor *Szekeres Imre*, az MSZP kampányfőnöke. *Szekeres* szerint a választópolgárok az MSZP-re adott szavazataikkal elismerték és értékelték a szocialista párt vezetete kormány négyéves tevékenységét. Ezt tanúsítja az is, hogy a 176 egyéni választókerületből az MSZP 175-ben esélyes lehet a mandátum megszerzésére a második fordulóban.

Az SZDSZ 8 százalékos támogatottságával kapcsolatban *Szekeres* hangsúlyozta: az SZDSZ fontos és komoly kormányzati munkát végzett az elmúlt négy évben. Az MSZP bízik benne, hogy a második fordulóban az SZDSZ ennél több mandátumot szerez majd. A szocialista

párt a választások második fordulóját után foglalkozik majd a kormányalakítással és az SZDSZ-szel kezd koalíciós tárgyalásokat. *Szekeres* reményét fejezte ki, hogy a választási kampány a második fordulóban sem durvul majd el. Bár a választás kiélezettebb lesz, hiszen a polgároknak a kiszámítható, baloldali-liberális politika és a Fidesz-FKGPOMIÉP kínálta lehetőség között kell választaniuk.

Az 1994-hez képest alacsonyabb részvételi aránnyal kapcsolatban *Szekeres* azt hangoztatta: az alacsony arány is azt jelzi, hogy az emberek nem kívánnak változást. Az MSZP és a Fidesz közötti szoros versenyt pedig annak tulajdonította, hogy a Fidesz azoktól a pártoktól vett el szavazatokat, amelyek nem jutnak be a parlamentbe.

K. J. T.

A Fidesz – MPP ünnepel

Üdvrivalgás fogadta a Fidesz – Magyar Polgári Párt választási központjában, a budapesti Tisza villában az MSZP és a Fidesz szoros versenyt előre jelző exit poll eredményeket, amelyeket az urnák lezárása után hoztak nyilvánosságra. *Deutsch Tamás*, a Fidesz alelnöke az MSZP és a Fidesz fej fej melletti versengését úgy kommentálta: a választások első fordulóját a polgári Magyarország ünnepe lehet.

A politikus egyértelműen sikernek nevezte a Fidesz előrejelzett eredményét. Szerinte reális esélyük van arra, hogy megszerezzék a választásokon részt vevő polgárok egyharmadának szavazatát, ez pedig elegendő lehet a parlamentben az abszolút többség megszerzésére, egy olyan tisztán polgári kormány létrehozására, amelyben a Fidesz nem kényszerül rossz kompromisz-

sumok megkötésére. A kiszegádkkal lehetséges koalíciót firtató kérdésre az alelnök úgy válaszolt, a választások első fordulójának várható eredménye nem változtatott azon, hogy semmiféle más koalíciós lehetőségben nem gondolkoznak, csak az önálló, a polgári jövőt megvalósító polgári kormányra törekednek. A választások végeredménye pedig előreláthatólag nem kényszeríti arra a Fideszt, hogy más koalíciós alternatívában gondolkodjon.

Deutsch szerint ha az MDF esetleg nem lépi át a parlamentbe jutás 5 százalékos küszöbét, akkor is megvan az esélye, hogy bejusson az Országgyűlésbe. Az alelnök emlékeztetett arra, hogy a Fidesznek és az MDF-nek 80 közös jelöltje van, az ő lehetséges sikerük pedig erősíti az MDF-et is.

I. B.

Torgyán: Nélkülünk nem megy

Torgyán József szerint a Független Kisgazdapárt nélkül nem lehet kormányt alakítani, az FKGP a mérleg nyelve lehet. Az FKGP győzelemként értékeli, hogy az előzetes eredmények szerint a harmadik a pártok sorrendjében – mondta a pártelnök. Kérdéseinkre kijelentette: a koalícióalakítást tekintve a kisgazdapártnak a nemzeti oldallal kell az együttműködést megtalálnia. S mivel ezen az oldalon a Fidesz kapta a legnagyobb arányú támogatást a választópolgároktól, a kisgazdapártnak ezt figyelembe véve kell majd eljárnia, hiszen a választópolgárok

akarata a döntő. Az FKGP elnöksége éjszaka értékeli majd a választások összesített eredményét, s ezt követően dönt arról, hogy az első és a második forduló között tárgyal-e az ellenzéki pártokkal, így a Fidesszel – tette hozzá.

A részvételi arányról *Torgyán József* kérdéseinkre kijelentette, kisebb csatlósást okoz, hogy csak 50 százalék körüli volt a szavazópolgárok részvétele. Nyugat-Európában általában 60-65 százalékos ez az arány, így kissé fáj, hogy Magyarország elmaradt ettől.

Cs. I.

A MIÉP biztos volt a sikerben

Bejut-e a MIÉP a parlamentbe? Ez a kérdés urnazárás után egy órával még nyitva maradt, miként azt sem lehetett ekkor még pontosan tudni, hogy hol van *Csurka István* pártelnök. A MIÉP vezérének Audija az M7-es autópályán a budaörsi benzinkútnál beleszaladt egy feltorlódt kocsisorba. Emiatt a MIÉP 3,6-5 százalékos szerepléséről szóló előrejelzéseket lapzártánkkor még *Bognár László* alelnök kommentálta munkatársunknak.

Bognár hangsúlyozta, biztos abban: bejutottak a parlamentbe, ahol a jobboldali kormány támogatói lesznek majd. Az alelnök leszögezte, hogy az előrejelzések

szert az MSZP-SZDSZ kormány megbukott. Az MDF, az MDNP és a KDNP kiesése viszont sajnálatos, a nagy magyar átok, az összefogás hiánya miatt. *Balczó Zoltán*, a párt elnökségének tagja szomorúnak tartotta, hogy csak minden második választópolgár szavazott. A MIÉP egyébként 1994-ben a listás szavazatok 1,59 százalékát szerezte meg. Most még a jelzések között legszerényebb, 3,6 százalékos szereplésével is megduplázta eredményét. Az 5 százalékos küszöb elérése pedig azt jelentené, hogy háromszorosára duzzadt *Csurkaék* szavazótábor.

S. T.

Csurka István, a MIÉP elnöke vasárnap este koccanásos balesetet szenvedett Audi gépkocsijával a budaörsi benzinkútnál. A pártelnök és felesége egy baleset miatt feltorlódt kocsisorba hajtott bele. Az autót *Papolczy Gizella*, *Csurka* felesége vezette. *Csurka István* nem sérült meg, míg feleségét könnyű sérülésekkel szállították kórházba – tudtuk meg a BRFK sajtóosztályától. *Csurka István* az autó roncsai mellől arról tájékoztatta az MTI-t, hogy balatoni birtokukról igyekeztek Budapestre, amikor egy feltorlódt kocsisorba rohantak bele.

A KDNP nem hisz a kutatóknak

A Kereszténydemokrata Néppártnál nem hisznek az előzetes közvélemény-kutatásoknak, amelyek 3,8% körüli eredményt jósolnak a pártnak. *Fekete György* alelnök este 8-kor lapunknak elmondta, véleménye szerint a KDNP 5-6%-kal be fog jutni a parlamentbe. Kijelentette: a közvélemény-kutató cégek a kampány során folyamatosan befolyásolni próbálták a polgárokat, már csak ezért sem lehet hiteles a mostani előrejelzés. A KDNP-re szavazók nagy része vélekedése szerint az idősebb korosztály képviselői közül kerül ki, akik egyébként sem szívesen válszolnak a döntésükről kérdezősködők-

nek. *Fekete György* elmondta: előzetes tárgyalásokat ugyan nem folytattak arról, hogy kötnék-e és ha igen, mivel együttműködési megállapodást. Az ésszerű egyeztetésben természetesen részt kívánnak venni. *Giczy György*, a KDNP elnöke a *Népszabadságnak* kijelentette, elgondolkodtató probléma, hogy az MSZP még mindig ilyen nagy szavazóbázist tudhat maga mögött. Az előrejelzéseket ugyanakkor nem kívánta kommentálni, mint mondtotta: nem a közvélemény-kutatások, hanem a választások eredményei érdeklik.

B. R.

Két forduló között

Veresegyház: szavaz az asszonykórus

GÁRDI BALÁZS FELVÉTELE

Május 10-én 19 órakor lezárultak az urnák, befejeződött az első választási forduló. A tét az volt, hogy a szavazók eldöntsék: mely pártok jussanak be az új Országgyűlésbe, illetve kiválasszák azokat a képviselőjelölteket, akik május 24-én, a második fordulóban is versenyben maradhatnak.

A nap folyamán az egyik legizgalmasabb kérdés az volt, hogy érvényesen zárul-e a voksolás. A választójogi törvény értelmében akkor érvényes az első forduló, ha azon az adott egyéni, illetve területi választókerületben a választók több mint a fele részt vett. Ha az egyéni választókerületben (ebből 176 van az országban) nem szavazott a többség, akkor újabb forduló kell tartani. A második körben (május 24-én) mindazok a jelöltek indulhatnak, akik az első fordulón is a szavazólapon szerepeltek. Közülük pedig az lesz parlamenti képviselő, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta, felté-

ve, hogy a voksoláson a választókerület választóinak több mint a negyede felkeresi a szavazóhelyiségeket.

A listás szavazás pedig abban az esetben érvénytelen, ha az adott területi választókerület (megye) választóinak több mint a fele nem szavazott. A második fordulóban (ugyanancsak május 24-én) mindazon pártlisták indulhatnak, amelyek az első fordulóban is szerepeltek. A megismételt listás választás akkor lesz érvényes, ha a jogosultak több mint negyede szavazott. A vasárnapi választások után több kérdés is eldőlt. Először: a területi pártlistákra leadott voksok már parlamenti mandátumokat eredményeztek; másodsor: az egyéni választókerületekben leszűkült a választhatók köre; harmadszor: kiderült az is, hogy mely pártok juttathatnak be képviselőket a második forduló után az országos listákról. Erről a listáról ugyanis csak az a párt kaphat mandátumot, amely a területi listáin or-

szágos összesítésben a szavazatok több mint öt százalékát megszerezte.

1990-ben és 1994-ben az első fordulónál az is tisztázódott, hogy a 152 területi listás mandátumból, hány került fel az 58 országos listás mandátum mellé. A törvény szerint tudniillik az országos listán elérhető mandátumok számához hozzá kell adni a területi listán be nem töltött mandátumok számát is. Ez a szám 1990-ben 32, 1994-ben pedig 27 volt, amikor is 90, illetve 85 parlamenti helyet osztottak ki országos listán. Május 24-én azokban a választókerületekben tartanak szavazást, ahol az első fordulón senki sem kapta meg a szavazatok több mint 50 százalékát. Két hét múlva azok a jelöltek indulhatnak, akik május 10-én az érvényes szavazatoknak legalább a 15 százalékát megkapták. Ha nem akad három ilyen jelölt, az első körben legtöbb szavazatot elért három jelölt neve kerül fel a szavazólapra.

A. S.